

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1⁰⁰, lanskoletne 2⁰⁰; mesečna naročnina Din 20⁰⁰, za tujino 30⁰⁰. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Ko Kopisov ne vračame
Oglas po tarifi in dogovoru

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60
V Celju: Slomškov trg 4
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621

Št. 175

Ljubljana, sobota, dne 1. avgusta 1931

Leto II.

Lloyd George

Bivši angleški ministrski predsednik in voditelj angleške liberalne stranke Lloyd George je že dni nevarno obolel, da so ga morali operirati. Operacijo je dobro prešal.

Tudi Briand je obolel

Pariz, 31. julija. AA. Zunanji minister Briand je rahlo obolel in je odpotoval na svoje posestvo v Cocholeu, kjer ostane nekaj dni. Vključno boleznijo bo tudi za svoje odsotnosti vodil zunanje ministrstvo.

Nemška taksa za potovanje v inozemstvo bo odpravljena

Berlin, 31. julija. AA. Listi pravijo, da bo taksa za potovanje v inozemstvo v najkrajšem času ukinjena.

Zaupnica sedanji španski vladi

Madrid, 31. julija. AA. Po živahni debati je španska ustavodajna skupščina izrazila začasni vladi z ogromno večino zaupnico in jo pozvala, naj ostane še nadalje na krmilu. Kabinet Zamore ostane tako na krmilu neizpremenjen.

Ruski teroristi v Romuniji

Bukarešta, 31. julija. Policija je zaključila preiskavo o atentatih na vlake, ki so se izvršili v noči med preteklo nedeljo in ponedeljkom. Vsi štirje atentati so bili delo ruskih teroristov. Policijski organi so aretirali 60 komunistov, med njimi tudi več Rusov.

Zrakoplov »Zeppelin« zopet doma

Friedrichshafen, 31. julija. AA. Zrakoplov »Graf Zeppelin« je srečno pristal.

Kongres »Krščanske lige« v Romuniji

Bukarešta, 31. julija. n. Včeraj se je pričel kongres krščanske lige, ki jo vodi prof. Cusa. Cusa je hvalil Jorgovo vlado in je trdil, da zavisi vsa država od položaja njegove vlade. Ostro je napadal Zide in svobodne zidarje. Zahteval je, da se odpustijo iz vojaške službe oni častniki in duhovniki, ki so svobodni zidarji.

Spomenik Washingtonu v Rimu

Rim, 31. julija. n. Vsi listi prinašajo vest iz Washingtona, da so na kongresu fašistovskih društev v Ameriki sklenili, da se v Rimu postavi velik spomenik Washingtonu. Fašistovski stranko je na tem kongresu zastopal Silvestri, ki je prečital Mussolinijevo brzojavko s pozdravom na emigrante in z odobritvijo njihovega sklepa. Spomenik bodo odkrili 12. oktobra 1932. leta, ko se slavi 200letnica Washingtonovega rojstva.

Madjarske manjšine v Jugoslaviji

Novi Sad, 31. julija. k. Madjarske manjšine v Jugoslaviji so v zadnjem času priredile že več manifestacij, na katerih so izrazile svoje zvestobo napram kralju in domovini. V tem času pa so tudi ustanovili ligo madjarskih manjšin, ki bo gospodarsko in kulturno organizirala Madjare. Osnovni bodo tudi zvezo gospodarskih združenj. Ustanovni občni zbor te zveze se bo vršil koncem avgusta v Subotici. Tedaj se bo vršilo tudi veliko zaključno manifestacijsko zborovanje.

Pol milijarde davčnih zaostankov v Sofiji

Sofija, 31. julija. I. Davčna uprava v Sofiji je že dni pozvala sofijske meščane, naj nemudoma poravnajo svoje dolgeve, ki so se jim nabrali, ker že nekaj let niso plačevali davke. Če bi davkov ne hoteli plačati, bo davčna uprava prisiljena na uvedbi eksekucijsko postopanje. Sofijski meščani dolgujejo državi preko 500.000.000 levov. Med njimi so tudi ugledne osebnosti in velika podjetja.

Francoski pilot ponesrečil

Pariz, 31. julija. n. Francoski pilot Bougault, ki se je že več časa pripravljal za dosego Schneiderjevega pokala, je včeraj v bližini Carseille-a z letalom pal v neko jezero in utonil. Dosegel je že brzino 500 km na uro.

Predsednik vlade v Varaždinu in okolici

Množica je navdušeno pozdravljala predsednika vlade — Zanimanje predsednika vlade za delavske mezde — Ovacije bolnikov

Varaždin, 31. julija. k. Ministrski predsednik general Peter Živković se mudi že 12 dni v Varaždinskih Toplicah. V tem času je bil 4 krat v Varaždinu. Včeraj je potoval skozi Lepoglavo v Bednjo, kjer je bil na kosilu pri bivšem tamkajšnjem župniku Pavlu Matici. Na tem kosilu sta bila tudi župan Perko in don Gjirlić. Po obedu se je družba odpeljala v Trakošćan, kjer sta ministrskega predsednika sprejela grofa Draškovič in Janković. Ministrski predsednik si je ogledal starinsko orožje in jezero, nato pa se je odpeljal v Klenovnik.

Klenovnik, 31. julija. (o) Včeraj okrog pol 11. dopoldne se je v Lepoglavo pripeljal predsednik vlade general Peter Živković. Tam je odšel najprej v »Narodni dom prestolonaslednika Petra«, kjer sta nastanjena tudi Sokolski dom in čitalnica. Nato je odšel, da si ogleda staro in novo kaznilnico, kjer se je zanimal za ureditev zavodov. Upravnik kaznilnice je peljal predsednika vlade po vseh oddelkih in mu razkazal zlasti tudi delavnice. Predsednik vlade se je zanimal za ekonomijo zavoda, za

dohodke posestva, ki pripada zavodu in za druge gospodarske uredbe v njem. V kaznilnici se je mudil visoki gost skoro pol drugo uro. Ob pregledovanju je zlasti pohvalil delovanje zavodovega zdravnika dr. Santala, ker je organiziral sokolske čete v okolici.

Ko je predsednik vlade odhajal iz zavoda, se je pred poslopjem zbralo delavstvo in drugo prebivalstvo Lepoglave in ga navdušeno pozdravilo. G. predsednik se je začel razgovarjati z delavci in se zanimal za njihove davne pogoje, posebno za višino mezde. Predsedniku vlade so pri tej priliki izročili več šopkov cvetja. Nato je predsednik odšel ogledat si cerkev, ki je bila sezidana že v XIV. stoletju. Pri izhodu iz cerkve so ga zopet navdušeno in toplo pozdravili pred cerkvijo zbrani prebivalci.

Predsednik vlade je nato odšel iz Lepoglave in se peljal preko Bednje v Trapošćan, kjer je stopil v stari grad grofa Draškoviča in si ga ogledal. Nato je nadaljeval pot v Klenovnik, kamor je prišel okoli 4. popoldne. Ogledal si je tam sana-

torij Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Nenadni prihod predsednika vlade v ta izredno lepo in moderno urejen sanatorij, je med bolniki izzval vihar navdušenja. Ravnatelj sanatorija dr. Joković je skupno z zdravniki peljal predsednika vlade po sanatoriju in mu razkazoval njegovo ureditev. Predsednik se je za vse zanimal in povsod prosil, da se mu podrobno pojasni način zdravljenja, prehrane in ravnanja z obolelimi. Šel je tudi skozi spalnice in skozi druge oddelke sanatorija. Razgovarjal se je s posameznimi bolniki in jih spraševal, kako se zdravijo, s kakšnim uspehom in kako so s hrano zadovoljni. Bolniki so bili ginjeni po tem zanimanju g. predsednika vlade in so ga vedno in vedno toplo pozdravljali. Ko je predsednik odhajal iz sanatorija so se vsi bolniki in bolnice, razen tistih, ki niso mogli zapustiti postelje, zbrali pred poslopjem in priredili odhajajočemu spontane ovacije. Izročili so mu tudi več šopkov cvetja, ključič mu viharen živijo. Malo po 6. uri se je predsednik vlade zopet vrnil proti Varaždinskimi Toplicam.

Za pomorski sporazum med Francijo in Italijo

Brez pomorskega ravnotežja med Francijo in Italijo bo razorožitvena konferenca brezuspešna — Prihod francoskih ministrov v Rim je zagotovljen — »Pomorski spor z Italijo je treba likvidirati«

Rim, 31. julija. n. Pomorski sporazum, ki je bil 1. marca t. l. na inicijativo britanske vlade dosežen med francosko in italijansko vlado, v principu še ni mogel biti izvršen, ker pri redakciji definitivnega teksta niso mogli doseči sporazuma glede zamenjave starih vojnih ladij z novimi. Sporazum bi bil moral biti zaključen za dobo 5 let do leta 1936. Francija je zahtevala zase nekaj pravic glede zamenjave starih vojnih ladij z novimi. Italija pa teh pravic ni hotela pripoznati, tako da vsi poskusi, da bi se ta spor uredil na kompromisen način, bodisi z direktnimi pogajanjimi ali po posredovanju Velike Britanije, niso imeli nikakega uspeha.

Zedinjene države, Velike Britanije in Japonska so sklenile med seboj sporazum, s katerim se je zagotovilo pomorsko vojno ravnotežje, toda ta sporazum ni mogel biti popoln, dokler se ne doseže takšno ravnotežje tudi med Francijo in Italijo. To ravnotežje je eden najvažnejših pogojev za uspešno delo splošne mednarodne konference za razorožitev, ki se bo vršila 1. 1932 v Ženevi. Če velike pomorske sile ne bodo znale doseči tega sporazuma vsaj glede omejitve pomorskega oboroževanja, razorožitveni konferenci v nobenem slučaju ne bo mogoče, da reši še bolj komplicirano vprašanje o redukciji splošnega oboroževanja.

Spričo vsega tega je pričakovati, da bodo storile velike države vse, da bi omogočile sporazum med Francijo in Italijo. Pred kratkim je bil ameriški državni tajnik Stimson v Rimu. Tedaj je zunanji minister Grandi dal znano izjavo o miroljubnosti fašistovske Italije. V tej izjavi je posebej naglasil, da želi fašistovska Italija sodelovati pri vsaki akciji za redukcijo oboroževanja. Mussolini pa je izjavil, da je Italija pripravljena omejiti svojo oboroženo silo na minimum. To Mussolinijevo izjavo so prinesli inozemski listi. Fašistovski listi pa so jo le v kratkih besedah registrirali in izpustili iz te izjave oni del, v katerem je Mussolini naglasil, da bi bila Italija pripravljena skrbeti svojo vojsko na 10.000 pušk.

Od tedaj so fašistovski listi stalno naglašali, da ima Stimson nalogo, da v Evropi izvrši zelo važno misijo. Ameriška vlada namreč hoče po vsej sili, da se že sedaj zagotovi uspeh splošne mednarodne razorožitvene konference. Nekateri fašistovski listi so celo javili, da je Stimson za časa svojega bivanja v Rimu izdelal podroben načrt o kompromisni ureditvi francosko-italijanskega nesporazuma in da ga bo osebno predložil francoski vladi.

Te Stimsonove namene so spravili v

zvezo z glasovi o bližnjem prihodu predsednika francoske vlade v Rimu. Današnji listi trdijo, da je prihod francoskih ministrov v Italijo zagotovljen. Zunanji minister Briand se strinja z ministrskim predsednikom Lavalom, da je treba pomorski spor z Italijo likvidirati. »Lavoro Fascista« poroča v svojem poročilu iz Pariza, da je po informacijah iz Londona, kjer sedaj biva Stimson, francoska vlada pričela znova razpravljati o tem vprašanju, pa da je pričakovati, da bo spor v kratkem rešen.

»Il Lavoro Fascista« pripominja, da je treba te informacije iz Londona sprejeti z rezervno. V zadnjem času o tem sporu ni bilo direktnih razgovorov med Parizom in

Rimom. Sodeč pa po značilni okoliščini, ki se je pokazala v tem, da so se francoski levičarski listi razburili sprico bližnje obnove pogajanj, je zares pričakovati, da bodo v kratkem znova skušali urediti pereče vprašanje o razmerju med francoskimi in italijanskimi pomorskimi vojnimi silami.

Berlin, 31. julija. AA. Nemški listi potrjujejo, da obiščeta državni kancelar Brüning in zunanji minister dr. Curtius Rim v drugi polovici prihodnjega tedna. Pri tej priliki pravijo listi, da bodo rimski razgovori v vsakem pogledu uspešni, ker je Italija za spontano in brezpogojno finančno obnovo Nemčije in za rešitev razorožitvenega vprašanja.

MacDonald poroča...

MacDonaldovo poročilo o potovanju v Berlin — O čem so se razgovarjali v Berlinu — Važno poročilo angleškega gospodarskega odbora — Podaljšanje nemških peditov

London, 31. julija. AA. Na seji spodnje zbornice je ministrski predsednik MacDonald poročal o svojem potovanju v Berlin. Dejal je, da je bil prvotni namen poseta vrniti obisk nemških ministrov v Chequers. Pri tej priliki so pa ministri nadaljevali razgovore, ki so se pričeli v Chequersu in razpravljali o finančnem položaju v Nemčiji v zvezi z delom, ki ga je dovršila londonska konferenca.

Rezultat teh razgovorov je uverjenje, da bo akcija, ki jo je konferenca predlagala, rešila Nemčijo iz neposrednih finančnih težkoč in omogočila sodbu o potrebi nadaljnjih kreditov Nemčiji in o obliki, v katerih naj jih dobi. Odbor, ustanovljen na predlog londonske konference, je sedaj na delu in bo končal posvetovanja čimprej. V Berlinu so angleški ministri razpravljali s svojimi nemškimi tovariši o razorožitvi, o ženevski konvenciji glede delovnika v promogovnikih in o drugih vprašanjih, ki zanimajo Nemčijo in Anglijo. Občinstvo, vlada in časopisje so pozdravili angleške ministre kar najpristroneje.

London, 31. julija. AA. Danes popoldne bodo predložili spodnji zbornici poročilo gospodarskega odbora, za katero vlada izredno zanimanje. Odbor je pod predsedstvom sira Georga Maya izdelal obsežen pregled narodnih financ in priporočil temeljito znižanje državnih izdatkov pri socialnih in zavarovalnih ustanovah in pri uradniških in učiteljskih plačah. Danes so ministrskega predsednika vprašali, kakšno stališče bo vlada zavzela k temu poročilu.

MacDonald je odgovoril, da je vlada imenovala odbor, ki bo proučil to poročilo v počitnicah. V odboru so ministrski predsednik MacDonald, zakladni minister Snowden, zunanji minister Henderson, tajnik za domnjone Thomas in trgovinski minister Graham.

Berlin, 31. julija. AA. »Frankfurter Zeitung« poroča, da so se zastopniki nemških, ameriških in angleških bank sporazumeli podaljšati Nemčiji inozemske kredite. Nemški upniki so se pridržali pravico, da prenesejo s pomočjo »Banke za eksport zlatca« del svojih dolgov na drugega dolžnika.

Ostavka bolgarskega poslanika v Beogradu

Beograd, 31. julija. I. Bolgarski poslanik v Beogradu Konstantin Vakarevski je podal ostavko na svoj položaj. Predložil je svoja odpoklicna pisma in odpotoval v Sofijo. Poslaniške posle vode prvi tajnik poslaništva g. Valanro.

Omejitev bančnega prometa na Ogrskem do 14. avgusta

Budimpešta, 31. julija. n. Ministrski svet je na svoji seji v pretekli noči sprejel predlog, da se podaljšajo izredne mere glede omejitve bančnega prometa do 14. avgusta. Od 8. avgusta dalje pa bo mogoče dvigati 15. mesto dosedanjih 10 odstotkov vlog. Zatem se bo pričelo izplačevanje zakupnin že z dnem 1. avgusta, tako da bodo lastniki hiš dobili v bankah denar na breme vlog svojih zakupnikov.

Kaj se zahteva od Nemčije

Besedo »politične garancije«, ki se tako često rabi, odkar se je pojavil Hooverjev načrt in ves kompleks vprašanj, ki so v zvezi s sedanjo nemško krizo, ima različen pomen, kakršna so že usta, iz katerih prihaja.

Za desničarske stranke v Nemčiji ne pomeni ta beseda nič drugega nego političen in nacionalen samomor nemškega naroda, h kateremu da hoče Francija Nemce naravnost na sadističen način prisiliti s svojimi pogoji za sodelovanje pri finančni pomožni akciji v prid Nemčiji. Katoliški centrum in socialni demokrati so manj zagriženi v tem pogledu. Vendar pa so se prvi tako spretno zabarikadirali za »obzire do nacionalnega ponosa«, ki bi bil s temi garancijami — pravijo — neozdravljivo užaljen, da je že težko razločiti, kaj predstavlja močnejšo trdnjavo odpora; ali zagrizenost raznih Hitlerjev ali pa omenjena previdnost kancelarja Brüninga in njegove vlade.

Nemška vlada se zagovarja pri svojem dosedanjem odklonilnem stališču tudi s potrebo previdnosti, ki jo ji narekuje razdraženost med desničarskimi elementi. Če bi pristala na zahteve glede političnih garancij, bi nastalo med temi krogi tako ogorčenje in vrenje, da bi prišel v nevarnost ne samo obstoj sedanje nemške vlade, temveč tudi obstoj vsega sedanjega socialnega reda v Nemčiji. Če bi bila Nemčija proti gotovim garancijam rešena v finančnem in gospodarskem pogledu, bi pa skoro gotovo sledil tak političen polom, ki bi imel za posledico ali ustanovitev Hitlerjeve fašistične diktature ali pa boljševiški režim po zgledu sovjetske diktature proletarijata.

Notranje-politične težkoče so bile od nekdanj pripravnosti strahotno pri diplomatskih pogajanjih, a v tem slučaju se ne more reči, da ga nemška vlada ne bi vihtela z naravnost dovršeno spretnostjo. Diplomatska vladnost na drugi strani rada trpi to izsiljevalno sredstvo tudi kot nekako dovoljeno mednarodno hinavščino, dokler ni povsem očitno, da so vse podobne operacije le grobe pretveze, katerih ne priznavamo radi.

In tak je brez dvoma slučaj sedaj glede zadržanja uradne in neuradne Nemčije v vprašanju političnih garancij. Kaj se pravzaprav zahteva od Nemčije? Dva bistvena pogoja bi morala izpolniti: na eni strani podati dejanski dokaz, da njena zunanja politika ni politika vojne, a na drugi strani podati istolako nedvoumen dokaz, da je iskreno sodelovanje med evropskimi državami.

Kar se tiče prve točke, se Nemčiji upravičeno očita, da je njena dosedanja politika — politika pripravljanja nove vojne. Pri tem prihajajo v poštev njene priprave predvsem proti Poljski in to ne toliko na suhem, temveč v prvi vrsti na morju. Nemški pomorski program je tako prirejen, da zasleduje njegovo izvajanje dosega absolutno dominantnega položaja Nemčije na Baltičnem morju. Ko bo ta program izvršen, se bo nahajala Poljska v tako podrejenem položaju na tem morju, da bo njeno stališče skrajno nevarno omanjano.

Na drugi strani pa je nemški pomorski program sila draga stvar. A čemu bi prepašala država, ki se nahaja v stanju finančnega in gospodarskega poloma, tako velike izdatke za gradnjo novih križark, če bi ne bil v sistemu njene zunanje politike tudi načrt, da se napade Poljska z morja, čim se poladi ugodna prilika? Če se pomisli, da ne zahteva Poljska od Nemčije nikakih novih teritorijev, je povsem jasno, da je ta očitek na naslov Nemčije popolnoma upravičen.

Ena izmed političnih garancij, ki se zahteva od Nemčije, se nanaša v skladu z vsem tem na omejitve nemškega pomorskega programa. Nemčija naj se odreče gradnji druge moderne križarke, ki je že sklenjena, kajti ta križarka je Nemčiji potrebna le za napad, nikar pa tudi za obrambo. Če se torej odreče gradnji nove križarke, bo podala s tem nedvoumen dokaz, da nima napadalnih namenov, da se je odločila za politiko miru.

Druga garancija se tiče vprašanja politike iskrenega sodelovanja z drugimi državami, predvsem s Francijo. S protokolom o carinskih zvezi s Avstrijo je Nemčija očitno pokazala, da je njena zunanja politika v tem pogledu diametralno nasprotna Briandovi politiki organiziranega sodelovanja v obliki Evropske unije. Načrt nemško-avstrijske unije ni namreč v svojem bistvu nič drugega nego poteza, ki je naperjena proti bistvu samemu Briandove Panevrope z namenom, da jo sploh onemogoči in prepreči. Če hoče Nemčija dokazati, da ni nasprotna splošnemu sodelovanju vseh evropskih držav, more storiti to le s tem, da se odpove svojemu načrtu za carinsko unijo z Avstrijo. In to je ravno drugi bistveni pogoj Francije med takimi imenovanimi političnimi garancijami.

Ni videti, kaj bi bili ti pogoji poniževalni za Nemčijo, ko si vendar dajejo sliče garancije vse ostale pomorske države, kot priča londonski pomorski pakt! Tudi ne gre za nikako izkoriščanje sedanje sti-

Potrebna je resna beseda in ne plitkost!

Za stvarno in solidno delo — španija mora postati bogata, potem lahko rešuje socialna vprašanja

Madrid, 31. julija. n. V kortsizh je imel Jose Ortega velik govor. Priporočal je stvarno in solidno delo. Vprašanja, ki so toliko važnosti za nacionalno življenje, je treba obravnavati z resnostjo in ne z ostro besedo in plitkostjo. Treba je obvarovati avtoriteto vlade, opustiti kritike, ki ji morejo le škodovati. Politika ni le v tem, da se rešujejo problemi, ki obstojajo, marveč tudi v tem, da se postavijo problemi, ki jih je treba rešiti. Ureditev gospodarskih vprašanj bo le koristila režimu. Govornik je izjavil, da se aspiracije soci-

jalistov ne morejo izpolniti vse dotlej, dokler španija ne bo bogata. Ko bo bogata, bo mogoče pomagati tudi siromakom. Pobjavil je končno vojaške reforme in je izjavil, da je vsa javnost doumela njihovo važnost.

Madrid, 31. julija. n. Kortsizh so včeraj končali razpravo o vladni politiki in izglasovali dnevni red, s katerim se vladi izreka zaupanje in naglašajo načela demokracije in socialne pravičnosti. Proti zaupnici je glasovalo samo 40 poslancev.

Madež v zgodovini civilizacije

Francoski tisk o zločinskih naklepih VMRO in njenih varuhov

Pariz, 31. julija. AA. Povodom odkritja in uničenja razbojniške tolpe, ki je iz Bolgarije prodrla na jugoslovansko ozemlje, piše »L'Home ilbre« tole: Odkritja jugoslovanskih oblasti in ponovni nameravani teroristični atentat komitašev prikazuje, da so VMRO in njeni varuhi, ki jo plačujejo, priredili ta napad v cilju, da ustvarijo nepravilne novi bolgarski vladi in da izkazujejo upravičeno ogorčenje v Jugoslaviji, vse to pa zato, da preprečijo zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Vlada g. Malinova bo našla gotovo odobravanje pri vseh prijateljih miru, če bo v izvrševanju svojih prerogativ napravila z vsemi sredstvi konec temu delovanju, ki je kakor sama VMRO sramotno za bolgarsko državo in madež v zgodovini civilizacije. Malinov bo dokazal, da se razlikuje od onih dobro-

znanih ljudi, ki VMRO združujejo in podpirajo.

»Ere Nouvelle« piše: Poslednja odkritja dokazujejo, da je VMRO sklenila ustvarjati s svojo teroristično akcijo stalne nepravilne in nepremostljive jez med Jugoslavijo in Bolgarijo. Jasno je, da so oni, ki podpirajo VMRO, zahtevali, da se pokaže organizacija vredna denarja, ki ji ga dajejo, da bi izkoristili spore med dvema državama na Balkanu. Bolgarska vlada mora pokazati, da ne podpira VMRO in da ni takšna kakor prejšnja vlada, ki je zaigrala dostojanstvo naroda in državno suverenost, pa da bi vrnila državi red, kakor odgovarja civiliziranim narodom. Jugoslavija pa bo morala ali potom DN ali potom evropskega javnega mišljenja opozoriti Bolgarijo, naj čuva dobre odnose s svojimi sosedi.

редактор: Д. ТАЛЕВЪ

Ма ил. см. 3 лв.
Малки обявиения на думи 1 лв.
Въ хрониката на редъ . . . 10 лв.
Годешни и вкличални . . . 50 лв.

Бомбенъ атентатъ по линията Нишъ - Скопје

Единъ отъ мостоветъ на Моравъ вдигнатъ въ въздуха — Локотиветъ и нѣколко вагони на пѣтническия влакъ въ рѣката — Жертвѣ — Изплашенитъ сръбски власти сѣ се отдалѣ на изстѣпленѣ — Масови арести — Избѣгане на немини кора — Какво е станало съ атентаторитъ — Сръбски войсковѣ части на бѣлгарската грани — Цз — Кневетитъ и лѣжитъ на Бѣлградъ

На 20 т. м. вечерта по да създадатъ впечатлението, че избититъ лица сѣ преминали на югославянска територия отъ Бѣлгария. Това, обаче, се опроверга

K zadnjemu vpadu bolgarskih komitašev

Slika predstavlja posnetek masnega naslova, pod katerim je objavil sofijski list »Makedonija« senzacionalno vest o atentatih na našem ozemlju, ki jih ni bilo. Komitska tolpa, ki je imela izvršiti atentate, je bila takoj na meji odkrita in uničena. »Makedonija« se je tako pošteno uredila in obenem razkrinkala.

Imenovanje v zdravstveni službi

Beograd, 31. julija. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje in s soglasjem predsednika ministrskega sveta je postavljen za sekundarja na državni bolnici v Ljubljani dr. M. Bitenc z ženske bolnice.

Davek na poslovni promet za trgovino z živino

Beograd, 31. julija. AA. Davčni oddelek je razposlal okoliščino s tole vsebino: Na mnoga vprašanja, ali je trgovina z živino podvržena splošnemu davku na poslovni promet in ali je promet trgovine z živino vstet v skupni davek na poslovni promet, se določi v svrhu enotnega postopka pri prometu z živino tole: Pri prometu z živino za klanje po mesarjih in drugih v svrhu prodaje mesa za hrano se plača skupni davek na poslovni promet po členu 16. uredbe o skupnem davku. Trgovci z živino, ki jo kupujejo, pa morajo plačati splošni davek na poslovni promet.

Tudi »Jadranska straža« priredi potovanje v Pariz

Beograd, 31. julija. Mestni odbor »Jadranske straže« v Beogradu priredi za svoje člane in prijatelje »Jadranske straže« iz vse države veliko manifestantno ekskurzijo odnosno prijateljski obisk francoski Mornariški ligi (Ligue Maritime). Izletniki ostanejo samo v Parizu 7 dni. Odhod bo z brzim vlakom 7. oktobra iz Beograda, povratek pa 16. oktobra. Vsa vožnja od Jesenice do Pariza in nazaj do Jesenice z blivanjem v Franciji, hrano in stanovanjem v zelo dobrih hotelih, prevažanjem ekskurzije v avtobusih po programu, obiskom kolonijalne razstave, vstopnicami, napitninami itd. z vožnjo v II. razredu bo stala 3.600 Din, v III. razredu pa 2.940 Din. Razlika med III. in II. razredom je samo na vožnji, vse drugo je za oba razreda enako. Pri nas je dovoljeno 50 procentov popusta na železnica do Jesenice, storjeni pa so že ukrepi, da se ta popust zviša na 75 procentov. Prijave in vpise je treba poslati na omenjeni pokrajinski odbor »Jadranske straže« v Beogradu. Na zahtevo dobe zainteresenti podroben program ekskurzije.

ske Nemčije v svrhu izsiljevanja, kajti ti pogoji so bili formulirani že davno pred sedanjo nemško krizo.

Novi člani izvršilnega odbora Narodne banke

Beograd, 31. julija. 1. Na včerajšnji seji upravnega odbora Narodne banke sta bila izvoljena gg. Andrija Radović in Dragiša Matejić za člana izvršilnega odbora, ki ga po zakonu o Narodni banki sestavljata poleg guvernerja in dveh vice-guvernerjev.

Za spremembo zakona o neposrednih davkih

Beograd, 31. julija. 1. Pod vodstvom g. Petkovića je bila danes plenarna seja Trgovinske zbornice za mesec julij. Poročali smo o delu zbornice uprave. Soglasno in brez pripomb so sprejeli referat g. Radičevića o potrebnih spremembah zakona o neposrednih davkih.

Popusti za izvoz moke

Beograd, 31. julija. AA. Prometno ministrstvo je ponovno dovolilo popust za izvoz moke, razen za koruzo. Popust velja enako kakor za izvoz ječmena, soršice, pšenice, rži in moke po tarifi, kakor je predpisana dne 1. decembra 1931., za turščico pa po tarifi predpisani 10. februarja 1931. Ta popust je veljaven od 1. avgusta t. l. do preklica, najdelj pa do 31. decembra t. l.

Nakup pšenice naglo napreduje

Beograd, 31. julija. AA. Sreski načelniki so te dni dobili sporočilo, ki ga morajo takoj razglasiti prebivalstvu, Gre za prodajo in kupovanje pšenice. Privilegirana izvozna družba je naročila vsem svojim prevzemalcem, da vzamejo tudi slabše pšenice po hektolitru teže ter tudi ono, ki ima več višnjeva kakor je predpisano. Za vsak kg manj na hektoliter teže in za vsak kilogram višnjeva več se odbije po 1 kg. Pod nobenim pogojem se ne bo jemala samo nezdrava, snetiva in vlažna pšenica.

Privilegirana izvozna družba neprestano kupuje in dobiva pšenice, kolikor to dopušča stanje vode, reke, razni vlačilci itd. Kdor danes ne pride na vrsto, pride jutri. Od vsakega pridelovalca se kupi vse pod gornjimi pogoji. V Bački in Banatu kupuje Privilegirana izvozna družba od pridelovalcev, kmetijskih zadrug in trgovcev pšenico in z vsemi sklepa posle, in jim plačuje blago, ne meneč se za to, kdo jim je pšenico prodal.

Sestanek JČ Lig in češkoslovaških društev na Jezerskem

Dne 15. avgusta 1931 bo združeno z odkritjem spominske plošče umrlemu prof. Choudonskemu na Jezerskem tudi sestanek članov in prijateljev vseh Jugoslov.-češkoslovaških lig iz Slovenije, kakor tudi čeških društev, t. j. iz Ljubljane, Celja, Ptuj, Bleda in Maribora.

Taki sestanki so se prejšnja leta redno vršili in so znatno pripomogli k uspešnejšemu delovanju teh društev, ker so se člani posameznih mest medsebojno osebno spoznali in zbudili tako mnoge nove iniciative in veselje za skupno delovanje. Člani vseh teh društev se torej pravčasno opozarjajo na gornjo svečanost, katere se bo udeležil tudi češkoslovaški poslanik v Beogradu g. inž. dr. Flieder, konzul CSR v Ljubljani inž. Ševčik, kakor tudi razni naši odlični zastopniki. Svečanost prične na Jezerskem dne 15. avgusta 1931 ob 10. uri in se udeleženci odpeljejo skupno iz Ljubljane 15. avgusta ob 7. uri zjutraj z vlakom do Kranja, od tam z avtobusi ali pa že direktno iz Ljubljane z avtobusi. Priglasje je javiti posameznim organizacijam JČ lig ali češkim društvom v navedenih mestih.

JČ Liga na Bledu

Bled, 29. julija.

Statistika tujkega prometa na Bledu nam zgovorno priča veselo vest, da poseba naše letoviške od leta do leta več tujcev, osobito Čehoslovakov, ki prebivajo med nami tudi po več tednov.

Uvidevajoč pomanjkanje prilik za medsebojno spoznavanje in vglabljanje prirodnih prijateljskih stikov med obema bratskima narodoma, se je ustanovila na Bledu na inicijativno g. Pustoslavca in g. Juretiča Jugoslovansko-češkoslovaška liga, ki je imela pred kratkim svoj ustanovni občni zbor. Sestavila so se pravila, katere je potrdila kraljeva banska uprava v Ljubljani.

V pripravljalni odbor so bili izvoljeni: predsednik g. dr. Vladimir Janežič, podpredsednik g. Ivan Juretič, tajnik g. Rupert Krajnc. Odborniki: ga. Krainer, Vera dr. Janežičeva, Ivan Majer, hotelir, Franc Majer, postajenačelnik, Patik, ravnatelj plekarne, in Slavko Sušteršič. Namesniki: Kenda Ivan, Jula Molnar in Miha Cerne (Petran) hotelirji, revizor Gradnik Rajko, šolski upravitelj. Za častne člane sta bila imenovana poslanika in ministra dr. Flindra in Kramar. Z ustanovnega občnega zbora so bile poslone udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Aleksandru, predsedniku republike dr. Tomažu Masaryku in našemu vladnemu predsedniku generalu Živkoviću.

Sinoči je imela Jugoslovansko-češkoslovaška liga na Bledu v dvorani Zdraviliškega doma svoj prvi družabni večer. V la namen so bila razposlana vabila. Zbrana je bila prav odlična družba oseb, ki je spontano manifestirala in dajala duška ubranosti k bratski vzajemnosti.

Izmed številnih navzočih je omeniti predvsem češkoslovaškega poslanika v Beogradu g. inž. dr. Fliderja s svojo soprogo, našega poslanika v Pragi ministra dr. Kramarja s soprogo, dr. Hala, češki minister in poslanik v Tokiju, bivši poljski minister Szeniaky in njegova soproga, poslanec češkoslovaškega parlamenta g. Beneš, univerzitetni profesorji iz Prage gg. Jesensky in Volman in Plemelj iz Ljubljane, dr. Cirković, šef kabineta ministrskega predsedstva, dr. Milan Glavinč, načelnik v ministrstvu prosvete, član poslaništva dr. Pretnar, podpredsednik JČ lige dr. Egon Stare, predsednik mariborske JČ lige dr. Avgust Reisman, g. Duzdović iz Pakraca in še mnogo češkoslovaške in jugoslovanske odlične osebnosti z domačo blejsko elito na čelu.

Okrog 22. ure je g. dr. Janežič kot predsednik JČ lige na Bledu pozdravil številne navzoče, pred vsem pa oba poslanika dr. Fliderja in dr. Kramarja, nakar je posegel v besedo dr. Egon Stare, ki je v markantnem govoru v slovenskem in češkem jeziku poudarjal bratsko sodelovanje in važnost medsebojnih prijateljskih stikov med Čehoslovaki in Jugoslavi. Dalje je govoril dr. Glavinč iz Beograda, čl. poslanik dr. Flieder, dr. Reisman iz Maribora, g. Duzdović, ravnatelj mešč. šole iz Pakraca, ter poslanik dr. Albert Kramar.

Svirala je mornariška godba. Prepeval je tudi znani ljubljanski vokalni kvintet bratov Petrovičev in drugi iz Ljubljane, katerega je publika navdušeno aplaudirala. Burno priznanje Čehoslovakov je bilo pri petju različnih narodnih slovenskih in jugoslovanskih pesmi. Kvintet je bil nagraden v svrhu priznanja z lepim vencom.

Družabni večer JČ lige je bila ena prvih tevrstne prireditve na Bledu. Zeleti bi bilo, da bi se taki večeri še ponavljali. Blejska JČ liga s predsednikom dr. Janežičem na čelu pa zasluži za svojo veliko in nesebično misijo vso pozornost in priznanje.

R. B.

»Težka« avtomobilska nesreča...

London, 31. julija. AA. Ko se je waleški princ vračal snoti iz Suningdala, kjer je igral golf, je zadel njegov avto v drug voz blizu golfskega kluba. Vsi so se prestrašili, vendar ni bilo hujšega. Ob avta sta poškodovana. V drugem avtu sta bili dve ženski. Obe ženi sta bili nekoliko ranjeni. Princ jima je takoj priskočil na pomoč, nakar so ju odpeljali v bolnico. Najbrž zapustita bolnico že danes.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 31. julija. d. Nadalnje zmerno zvišanje temperature, spremenljivo oblačno, krajevne nevihte niso izključene.

Škofja Loka

Svež grob. Sredi priprav za veliko sokolsko slavo v nedeljo je zadela brate in sestre nemila vest, da je nenadoma, v polni življenjski dobi, čvrst in krepak preminul po kratkem bolehanju na Mestnem trgu v Škofji Loki obče spoštovani, ugledni in priljubljeni gosp. Franc Benedičič, posestnik in urar. Pokojnik se sicer v politično življenje ni vmešaval, bil pa je vendar vseskozi jugoslovanskega mišljenja, vsa leta član Sokola in podpornik mladane vseh važnejših društev in ustanov. Pri Okrajni hranilnici in posojilnici je bil odbornik nadzorstvenega sveta. Zaradi široke koncilantnosti, širokogrudnosti in blagega značaja ga menda ni človeka, ki bi bil pokojniku nasprotnik. Blagoga pokojnika pokopljejo danes ob 17. uri na domačem pokopališču. Odličnega rojaka ohranimo v trajnem in častnem spominu; prizadejim naše sožalje.

Bled

Odprta noč in dan so groba vrata! Bela žena je pretrgala koncem preteklega tedna nit življenja splošno spoštovanemu in priljubljenemu gospodu Jakobu Sodji z Bleda, ki zapušča gospo soprogo in dva sinova. Pokojnik je sodeloval pri gasilskem društvu. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala v nedeljo številna množica ljudstva. Domač sokolski pevski zbor mu je pod taktirko br. Vrežeca iz Ribnega zapel nekaj žalostink. Naj v miru počiva, preostali naši iskreno sožalje!

Kotredež

Lep napredek. Tukajšnji posestnik g. Ivan Forte si je nabavil za mlaticino in slamorezno, motor na električni pogon. Te dni je mlaticino s to napravo že nekaj manjših posestnikov. Motor je kupljen pri Škodovih zavodih, in sicer znaša njegova kapaciteta pet in pol konjske sile ter se je po prvi preizkušnji jako dobro obnesel.

Nov betonski most so zgradili čez potok Kotredež med Rebolom in Jermanom, in sicer je k mostu prispevalo tukajšnje Prostovoljno gasilno društvo, kjer namerava na nasprotni strani zgraditi lasten dom, in pa še trije posestniki, ki imajo tam svoja zemljišča. Most so zgradili sami domačini v lastni režiji.

Prošenje sv. Jakoba pri naši podružnici je letos poteklo neobičajno mirno. Strukljevi, ki se ta dan delijo, sicer ni manjkalo, a kljub temu se je tudi ob tej priliki pokazalo, da je kriza zavzela tak obseg, da jo tudi na kmetih zelo občutimo.

Vače pri Litiji

Usnje je prodajal. Komaj 15 let star, pa že nagnjen k raznim sleparijam, je K. Jančič iz Ržiš. Tako je izmaknil doma lepo strojeno svinjsko kožo in jo prodajal po okolici. Naposled je le našel kupca čevljarja Jožeta T. iz tamonjske okolice, kateri je kupil kožo za tako malenkostno ceno, da je moral vedeti, da ni prišla poštenim potom v Jančetove roke. Dal je za njo dva kovaca. Oba bosta pa sedaj imela sitnosti pri oblahteh.

16. avgusta priredi tukajšnji Sokol letni nastop in okoliška društva se naprošajo, da opuste njih prireditve na ta dan. Kakor je domnevati, bo poset bratskih društev prav lep in se vsi Sokolstvu naklonjeni ponovno vabijo k tej prireditvi.

Zagorje

Sokolska prireditev. V nedeljo priredi tukajšnje Sokolsko društvo javen telovadni nastop. Začetek je ob 15. Po telovadbi je prosta zabava, pri čeli prireditvi pa sodeluje priljubljena rudniška godba. Vabljeni vsi!

Poroča. V zakonski stan sta stopila g. Potočnik Adalbert, učitelj, in gđ. Gabrijele Berbučeva, učiteljica na tukajšnji osnovni šoli. Novoporočencema kličemo tudi mi — bilo srečno!

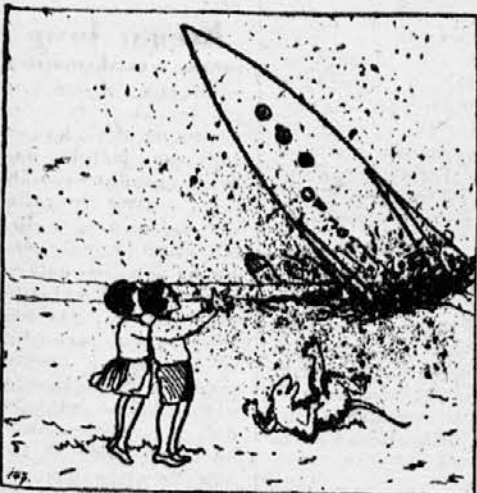
Hrastnik

Prireditev. Prostovoljno gasilno društvo steklarne Hrastnik priredi v nedeljo 2. avgusta tombolo z dragocenimi dobroti. Pričetek ob 15. uri na prostoru pred gostilno g. Dimitroviča. Po tomboli prosta zabava. Tablice se dobe po Din 3. Pridno segajte po njih!

Škocijan

Roko si je zvil. V terek dopoldne je posestnikov sin O. K. hotel spraviti osebni avto v pogon. Zavrtel je vijak. Ker ga ni o pravem času potegnil ven, ko je začel motor telovati, se je vijak zavrtel v nasprotno smer in udaril neprevidežna z vso silo po desni roki in mu jo izvil. Poiskati je moral zdravniško pomoč.

Potovanje po zvezdi večernici

147.

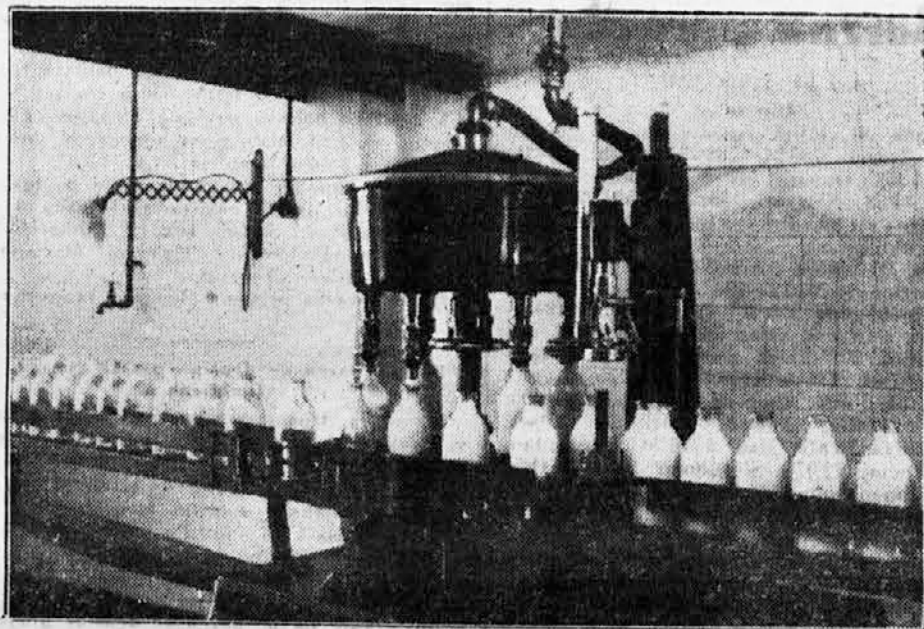
Brzina leta nove rakete se je bolj in bolj krčila. Naposled pa je ogromno vozilo skoraj obstalo, se okrenilo in s spodnjim delom treščilo v pesek. Kraj pristanka je bil sicer oddaljen nekaj sto metrov od prve rakete, toda udarec je bil kljub temu tako silovit, da so se dvignili celi oblaki peska in prahu vse do Dušana, Danice in Čučiruč.

Učiteljstvo I. merkantilnega tečaja v Ljubljani

Od leve na desno sede predsednik tečajnikov Lojze Hofbauer iz Hrastnika, predavatelj strokovni učitelj g. Lenarčič, direktor Trgovske akademije g. Gogala, inšpektor g. Mihajlo Presl, pod čigar nadzorstvom se je tečaj vršil, sodni nadsvetnik g. dr. Sterle, prof. Kline in prof. Modic. Tečaj je obiskalo 40 učiteljev in učiteljic iz vseh krajev Dravske banovine. Tečaj je bil zaključen z največjim uspehom.

V naši najbolj higijenično in moderno urejeni mlekarni

Polnilni avtomat, v katerega priteče iz biorizatorja biorizirano mleko in kateri sam polni z mlekom steklenice in jih tudi sam neprodušno zamaši. Z leve tečejo prazne steklenice, katere mlekar ob električni svetilki nad njimi pregleda, ali ni katera morda počenata itd. Na desni se pomikajo polne in zamašene steklenice. V tem prostoru je levo tudi avtomat za čiščenje steklenic.

Ljubljana, 31. julija.

Osrednje mlekarne, r. z. z. o. z., v Ljubljani, Majstrova ul. 10, je docela preuredila svoj obrat po novih modernih načelih, uveljavljenih v mlekarški industriji v vseh kulturnih državah. Pri preureditvi so upoštevali vse najnovejši tehniške in higienske pridobitve, ki omogočajo, da morejo oddajati neoporečno in zdravo mleko v takem stanju, da se lahko uživa tudi sveže.

Modernizacija obrata bo v prosoh našega kmetijskega gospodarstva in v korist zdravju ljubljanskega meščanstva. Zato se je trdka odločila, da bo začetek novega obrata oficijelno otvorila.

V vseh naprednih državah raste konzum mleka. Tudi Osrednje mlekarne si prizadevajo, kako bi z oddajo prvovrstnega mleka dvignile njegov konzum, kar bo zelo ugodno vplivalo na zdravje prebivalstva in bo po drugi strani tudi pomagalo h gospodarskemu dvigu kmetijstva. Zato hočejo propagando za uživanje zdravega mleka kar najbolj razširiti.

Naš poročevalec si je na prijazno povabilo ravnateljstva podjetja ogledal te najmodernejši naprave v obratu, ki bo danes ob 10. uri odprt.

NAJBOLJŠE PITNO MLEKO

Naše gospodinjice se neprestano pritožujejo, da je mleko, ki so ga doslej dobivale, premalo »masno« ali preveč vodeno. Tako mleko gospodinjic odslej ne bo delalo več skrbi, kajti nadomestila ga bodo z mlekom Osrednjih mlekar, ki dobavljajo najboljše pitno mleko, to je biorizirano ali kratko bio-mleko.

Vsakemu je znano, da je v mleku vsepolno hranilnih snovi, pa tudi škodljivih bakterij in nesnage. V starih mlekararnah so tako mleko »čistili« s pasteriziranjem ali steriliziranjem. Na ta način so pa uničili v mleku tudi hranilne snovi, kakor vitamine in encime, hkrati z bakterijami. Tudi okus mleka se poslabša in je težje prebavljivo.

BIORIZACIJA

Ti nedostanki pri pripravljanju mleka se pa odstranijo z biorizacijo mleka. Mleko se namreč pod pritiskom 4 atmosfer stisne skozi razpršilnik v poseben cilindar, ki ga obdaja para. Sem pride mleko v obliki »megle«, razpršeno, in se segreje v hipu na 75° C. Takoj se pa zopet ohladi na 4° C. Aparat je tak, da do mleka med tem ne pride zrak in ga ne more okužiti ali onesnažiti.

Mleko se biorizira v zaprtih pripravah in ne pride v dotiko z zrakom ves čas bioriziranja.

Odteje, ko vlijejo surovo mleko v biorizator, pa dotle, ko odpre odjemalec steklenico s takim mlekom, ne more ne zrak ne človek mleka okužiti.

Razkazali so nam mlekarne, kjer se prične biorizacija. Od tu teče mleko v avtomat za

polnjenje. Ta avtomat sam polni steklenice z bioriziranim mlekom. Zraven je pa avtomat za čiščenje že rabljenih steklenic.

Podjetje ima tudi svojo maslarno, zorilno klet za sir, skladišče, delavnice, svoj vodovod in lokomobilo, od katere ima pogonsko silo in paro ter kompresor za obsežne hladilne naprave, za zorenje jogurta in za modeliranje masla.

V sosednjih poslopih so stanovanja za ravnatelja in osebo, katero mora delati ponoči in biti zato vedno pri roki. Ima svoje konje in vozi park ličnih vozilov za donajanje mleka strankam na dom. To delo bodo opravljale okusno in čisto uniformirana dekleta.

Skratka, podjetje je najmodernejši opremljeno in bo mnogo storilo za blagor vseh, če se mu bo posrečilo, to svoje higijensko mleko spraviti v sleherni ljubljansko hišo. Še lepši je pa načrt podjetja, dati vsakemu učenec na vseh naših šolah vsak dan 1/4 l bioriziranega mleka. Odločilni krogi naj bi ta načrt čimprej omogočili in uresničili.

Šolstvo

Na drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se bodo vršili pismeni popravilni izpiti za vse učence in učenke v četrtek 27. avgusta t. l. od 8. ure dalje, ustmeni popravilni izpit pa se bo vršil za učence in učenke prvih letnikov v petek 28. avgusta t. l. od 8. ure dalje, za učence in učenke drugih letnikov pa v soboto, dne 29. avgusta t. l. od 8. ure dalje. Podroben razpored je razviden iz razglašane na javni deski. Prošnje morajo biti vložene do 24. avgusta t. l. Popravljanje končnega izpita se bo pričelo v petek 4. septembra t. l. ob 8. uri. Podroben razpored je razviden iz objave na razglasni deski. Prošnje morajo biti vložene do 1. septembra t. l.

Cerknica

Kopalisce. Od vseh krajev dobivamo zavidanjavredne vesti, kako se gradijo javna kopaliska. Da ne omenjamo Maribora, pogledimo le Trbovlje, Kamnik, Kranjsko goro in Logatec. Povsod prodira prepričanje, da je ljudsko zdravje ravnotoliko kapital kot onih borih par dinarjev, ki jih stane preprosto urejeno kopalisce. Tudi trg Cerknica potrebuje urejeno kopalisce. To dokazujejo nešteti dnevniki kopalci v Kolenu. Upravičeno delajo lastniki sveta kopalcem neprihke. Nihče ne dovoli rad, da se mu pomemra travnik do golega. Po našem mnenju je v prvi vrsti poklicana občina, da postavi kopalisce. Iz higienskih, gospodarskih in tudi moralnih razlogov. Naj se odkupi Dragoliceva parcela v K. Lenu, razširi in poglobi struga Cerkniške, naj se napravi par lesenih kabin, stopnišče v vodo in betonirani breg. To vse bi veljalo komaj nekaj tisoč. Nekaj bi prispevali občini Cerknica in Rakek, nekaj denarni za-

vodi, nekaj posamezniki v materialu. In tako bi bilo ustrezno številnim kopalcem. Samo ne odlagajte. Takoj primiti za delo, pomagajte bo dovolj. Po izjavi večaka, ki si je prostor ogledal, bo šlo brez velikih stroškov.

Pošta. Čujemo, da se namerava pošta seliti. Iz Vage jo hoče pošta uprava prenesti v Kopitarjevo gostilno. Tehničnih razlogov za to ne vemo. Poštini urad je na sedanjem mestu ravnotako dobro pod streho kot na novem. Poleg tega je Na Vagi postajališče avtobusa Rakek—Starigr, ki prevaža ljudi pošto. Avtopostaja ostane seveda na starem mestu. Ljudje bi se z oddelitvijo pošte samo po nepotrebnem begali. Tudi iz finančnih ozirov bi bil prenos neumestno. Morale bi se premontrirati telefonske in telegrafne napeljave. Proga preko Begunj—Rakitne v Ljubljano pa stoji komaj par tednov. In že bi bilo treba napeljavo skozi trg zopet prekladati. Tudi so dosedanja najemodajalci pripravljani v vsem ugoditi željam uprave — vse proti najnižji najemnini. Zaenkrat bode že koristneje, če ostane pošta v dosedanjih lokalih. Poštna uprava prihrani s tem lepe denarce.

Bela Krajina

Velik požar. V ponedeljek 20. t. m. je izbruhnil v vasi Špeharji, občini Sinji vrh, silen požar. Ogenj je uničil desetim posestnikom hiše in gospodarska poslopja. Radi pomankanja vode in silne suše je bilo gašenje brezuspešno. Ogromna škoda, ki jo je povzročil požar, presega malenkostno zavarovalnino.

Gasilska slavnost v Gradacu. V nedeljo 2. avgusta bo v Gradacu velika svečanost. Gasilno društvo bo razvilo svoj prapor, kateremu bo kumoval Nj. Vel. kralj Aleksander, kumica pa bo hčerka načelnika ga. Milena dr. Zalokarjeva. Dopoldne bo na grajskem vrtu slovesna služba božja, sodelovala bo tudi godba zagrebške divizije.

Vina letos ne bo toliko, kakor lani, ker so vinogradi v črnomeljsem srezu uničeni po toči. Bolje kaže letina v metliškem srezu. Kmetje pa ne morejo prodati niti lanskega pridelka, zato si pomagajo s točenjem »pod vejce«, tako je bilo do sedaj odprtih letos že okoli 30 takih točilnic.

Novo mesto

Ugrabila ga je smrt. V četrtek 30. t. m. je umrl po dolgem trpljenju splošno znani čevljarški mojster g. Lovro Puš. Bil je dolgoletni odbornik novomeške čevljarške zadruge, dve leti je bil njen načelnik in več let je bil tudi predsednik preiskusovalne komisije. Naj počiva v miru!

Študentek »Gospodičica« na Gorjancih je dograjen. SPD je dalo zgraditi tudi kopalni bazen, v katerem je prostora za 15 m³ vode. Globok pa je 1-10 m. Z golovostjo lahko rečemo, da bo vsak turist radevolje prispeval nekaj za kritje stroškov, ko bo uporabljal bazen. Te prispevke oddajate v trgovini g. Jos. Kosa v Novem mestu. G. Ivan Zemljak, gozdar in upravitelj Šiškovskega veleposesta, je daroval leseno lopo, ki so jo postavili poleg studenca in ki bo dobro služila turistom. Pred vsem pa je namenjena za otroško planinsko zavetišče. Vendar se nam je izpolnila že dolga želja in »Gospodičica« imamo obzidano.

Poučna ekskurzija na kmetijsko šolo na Grm. V nedeljo 26. t. m. so prispeli učitelji ferijalnega kmetijskega tečaja na svojem poučnem potovanju po Dravski banovini tudi na Grm pri Novem mestu pod vodstvom prof. inž. Ljubomira Kovačevića ter si ogledali našo kmetijsko banovinsko šolo. Bilo jih je 22. Ogledali so si lepe nasade pred gradom, vzorne hleve in nove, pred kratkim postavljene svinjake, mlekarne in še marsikaj zanimivega. Kamorkoli človek gre, ali v vinski klet ali v cvetličnjak, povsod vzoren red in snaga. Zavod ima svojo vinograd tudi v Trški gori in veliko posestvo v Smolenji vasi, katero pa bodo popolnoma nanovo preuredili. Zlasti se tu posveča velika pažnja na gojenje orehov. G. prof. inž. Ljubomir Kovačević je rekel, da se vidi, da vodijo banovinsko kmetijsko šolo strokovno visoko naobraženi ljudje, katerih uspehi se vidijo vseh povsod. Ekskurzisti so si ogledali tudi gospodinjstvo šole v Smihelu, katero oskrbujejo č. s. D. Notre Dame. Iz novega mesta so se odpeljali z avtobusom v Brežice, od tu pa v Zagreb.

Trebnje

Odklonitev šole v Veliki Loki. Kr. banska uprava ni ugodila prošnji za ustanovitev šole v Veliki Loki, ker ni pogojev po zakonu o narodnih šolah in ker so se proti tej šoli izjavili krajevni šolski odbor in upravna občina Trebnje. Potrjena in odobrena pa je zidava nove šole v Račjem selu pri Trebnju.

Izvoz prešičev in telet. V tukajšnjem okraju se je zopet odprl izvoz prešičev in telet. Tedensko jih nalozijo po več vagonov in to največ za Bled. Cene so za prešiče med 6 in 6-50 Din kilogram žive teže, teleta pa do 7 Din za kg. Do konca avgusta morajo ljudje plačati drugi obrok davkov in so primorani prodati živino za vsako ceno. Tudi živinski trg bi nujno potreboval primerne stabilizacije v cenah, da ne bi bilo ljudstvo pripušeno milosti in nemilosti mesarjev in izvoznikov. Današnje nizke cene živini in sploh vsem kmečkim pridelkom so rakrana vsega našega narodnega gospodarstva.

Semenj v Veliki Loki. Na zadnjem semnju v Veliki Loki je bilo zaključenih 163 kupčij za živino, kar je vsekakor rekord letošnjih naših semenjov, dočim so bile na prvem semnju v Trebnju sklenjene le 2 kupčiji in na drugem 8 kupčij.

Nadležni cigani. Sosednja žandarmerijska patrula je prignala v Trebnje dvojico starejših ciganov, ki sta se pred dnevi uprila prisilnemu izgonu iz njih okoliš. Cigani so bili skrajno nasilni in so se postavili v bran orožništvu. Orožnikom sta naposled pobegnila in se potikala po okolici do daues, ko sta bila ponovno zopet aretirana in oddana okrajnemu sodišču. Iz vseh krajev beremo poročila o nadležnih ciganih, katerih je sedaj v naši banovini nad sto vozov. Ljudstvu so samo v nadlego, orožništvu pa povzročajo ogromno dela in nepotrebne poti. Naj jih že izženejo in jim nikdar več ne dovolijo povratka v naše kraje.

Razširjenje šole. Osnovna šola v Dol. Nemški vasi bo s pričelkom letošnjega šolskega leta razširjena iz štirirazrednice v petrazrednico.

Pravilnik o sprejemnem izpitu za I. razred srednjih šol

Prosvetni minister je na osnovi zakona o srednjih šolah izdal pravilnik in program o sprejemnem izpitu za vpis v prvi razred srednjih šol. Pravilnik se glasi:

Cl. 1. Vsi učenci, ki se žele posvetiti srednješolskemu študiju kot redni ali kot privlačni učenci, morajo pred vpisom v prvi razred položiti sprejemni izpit. Ta izpit lahko obvladajo samo oni učenci, ki so dovršili četrti razred osnovne šole najmanj z dobrim uspehom brez vsakega slabega reda.

Cl. 2. Sprejemni izpit se polaga v času od 27. avgusta do 1. septembra vsakega leta.

Cl. 3. Sprejemni izpit se polaga pred izpitnim odborom treh članov. V šolah z nedržavnim učnim jezikom sestoji izpitna komisija iz štirih članov. Izpitni odbor določi direktor ter imenuje toliko izpitnih odborov, kolikor jih je potrebnih glede na število prijavljenih učencev, da se morejo izpiti končati pravočasno.

Cl. 4. Sprejemni izpit se polaga po skupinah. V eni skupini je lahko največ 20 učencev.

Cl. 5. Sprejemni izpit se polaga iz naslednjih predmetov: 1. iz srbohrvatskega, odnosno slovenskega jezika, 2. iz matematike.

V šolah z nedržavnim učnim jezikom se polaga razen tega še izpit iz učenega jezika.

Cl. 6. Sprejemni izpit in srbohrvatskega, odn. slovenskega jezika je pismen in ustnen, a iz matematike in iz srbohrvatskega jezika za učence na srednjih šolah z nedržavnim učnim jezikom samo ustnen.

Cl. 7. Na ustnem izpitu iz učenega jezika mora učenec dokazati, da zna gladko in pravilno pisati po diktatu.

Cl. 8. Pri izpitu srbohrvatskega jezika morajo učenci pisati diktat polovico v cirilici, polovico v latinici. V srednjih šolah Dravske banovine se piše diktat samo v latinici.

Cl. 9. Učenci ene skupine izdelujejo istočasno pismeno nalogo. Diktat lahko traja najdalje petnajst minut.

Cl. 10. Pismene naloge pregleda in ocenjuje izpitni odbor. Vsi učenci se pripuščajo k ustmenemu izpitu brez ozira na oceno pismenega izpita.

Cl. 11. Na ustnem izpitu iz učenega jezika morajo učenci dokazati, da znajo zanesljivo poznavanje svojega materinskega jezika, da lepo gladko in razumljivo čita, da zna prečitano berilo ponoviti, da pokaže točno poznanje besednega reda in da zna deklamirati narodne pesmi.

Cl. 12. V nedržavnim učnim jezikom mora učenec znati iz učenega jezika vse, kar se zahteva v Cl. 11. za srbohrvatski odnosno slovenski jezik. Iz srbohrvatskega jezika morajo ti učenci dokazati, da znajo čitati v cirilici in latinici gladko in razumljivo. Razen tega morajo dobro poznati besedni red.

Cl. 13. Ustni izpit se polaga iz vsakega predmeta posebej po skupinah.

Cl. 14. Ko so izprašani vsi učenci ene skupine iz enega predmeta, izpitni odbor določi oceno in izda svoj odlok o pripustitvi ali odklonitvi posameznih učencev k nadaljnjemu izpraševanju. Po končanem izpitu iz matematike izda odbor odlok, ali je učenec z uspehom položil sprejemni izpit in s tem dobil pravico za vpis v I. razred srednjih šol.

Cl. 15. Splošna ocena iz učenega jezika se ne izvaja aritmetično, marveč po stopnji posameznih članov izpitnega odbora.

Cl. 16. Učenci, ki dobe splošno slabo oceno iz učenega jezika, so izključeni od nadaljnjega polaganja izpita.

Cl. 17. Ustni izpit iz učenega jezika se vrši takoj po pismenem izpitu in mora biti končan najkasneje dopoldne istega dne.

Cl. 18. Popoldne istega dne se polaga ustneni izpit iz matematike. Iz tega predmeta mora učenec dobro znati 1. pisanje celih števk do enega milijona. Stiri osnovne račune s celimi številkami na praktičnih nalogah. 2. Dolžinske in denarne mere. 3. Popolnoma zanesljivo malo poštevanje. 4. Stiri računski naloge z večjimi številkami.

Cl. 19. V šolah z nedržavnim učnim jezikom se vrši ustneni izpit iz srbohrvatskega istega dne popoldne pred izpitom iz matematike.

Cl. 20. Ustneni izpit sme trajati za enega učenca in posamezni predmet največ 10 minut.

Cl. 21. Ocene o sprejemnem izpitu določi izpitni odbor v spornih primerih z večino glasov. Pri izpitnih odborih, ki imajo štiri člane, velja odločitev ene polovice, s katero glasuje predsednik.

Cl. 22. Sprejemni izpit je položil učenec, ki je dobil iz prvega predmeta najmanj dobro oceno.

Cl. 23. Sprejemni izpit se lahko ponavlja šele v roku enega leta.

Cl. 24. O sprejemnem izpitu vodi vsak izpitni odbor točen zapisnik za vsako skupino posebej. V zapisniku morajo biti zabeleženi po vrstnem redu imena vseh učencev, naslov šole, ki je izdala zadnje izprijelovalno, predmet, iz katerega polaga izpit in ocena, dobljena na izpitu. Zapisnik podpisajo vsi člani izpitnega odbora.

Cl. 25. Uspeh in čas sprejemnega izpita se zabeleži na zadnjem šolskem izprijelovalu.

Cl. 26. Za sprejemni izpit se morajo učenci prijaviti s prošnjo, kateri je treba priložiti zadnje šolsko izprijelovalno ter krstni in domovinski list. Te prošnje je treba predložiti ravnatelju dotične srednje šole, kjer se želi polagati sprejemni izpit v dneh 24., 25. in 26. septembra.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 4137/2.

2140

Razpis.

Na podstavi § 31. zakona o banski upravi ter Cl. 1. in 3. pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev Dravske banovine se razpisujeta dve mesti uradnih pripravnikov s pravniško fakultetno izobrazbo pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani. Mesečna plača znaša v smislu § 23. uradniškega zakona 1800 dinarjev z eventualno rodbinsko draginsko doklado.

Prosilci-pripravniki, ki so opravili z uspehom vse tri državne izpite, morajo vložiti svojerodno pisane, pravilno kolkovane prošnje najkasneje do

25. avgusta 1931.

pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Prošnji je priložiti rojstni list, domovnico, eventualno poročni list in krstne liste otrok, navedeno izprijelovalno, šolska izprijelovalna, uverenje o zadostitvi vojaški dolžnosti ter uradno-zdravniško izprijelovalno.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani dne 28. julija 1931.

I. No. 6744/2.

2141

Razpis.

Na podlagi razpisa ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje z dne 17. julija 1931, S. br. 13.406 se razpisujeta v državni bolnici za duševne bolezni v Novem Celju služba ekonoma in služba ekonomskega pripravnika.

Prosilci morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v drž. službo, ki jih določa § 3. zakona o uradnikih. Poleg tega morajo dokazati prosilci za službo ekonoma, da ustrezajo pogojem iz odst. 7. §-a 20. zakona o bolnicah in da imajo večletno prakso v upravno računski stroki. Prosilci za službo ekonomskega pripravnika morajo imeti občo šolsko kvalifikacijo v smislu § 45. odst. 2. zakona o uradnikih, t. j. popolno srednjo šolo.

Lastnorodno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilogi, je vložiti najkasneje do 18. avgusta 1931 pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 26. julija 1931

VIII. No. 3887/1

2150

Razglas.

Na osnovi §§ 15 in 18 akcijskega regulativa ter § 42. zakona o banski upravi se je odobrila izprememba § 7., 10. in 11. pravil za delniško družbo Javno skladišče in prevozna družba d. d. v Celju, po sklepu izrednega obnega zbora delničarjev z dne 5. marca 1929. Izprememba pravil se nanaša na redukcijo delniške glavnice od Din 1.500.000— na Din 889.800— na znižanje števila upravnih svetnikov in poleg delnic za časa funkcije upravnih svetnikov.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani dne 19. julija 1931.

I. No. 7170/2, 7171/2.

2134—3—3

Razglas o licitaciji.

Dodatno tuuradnima razpisoma, z dne 15. julija t. l., I. No. 7170/1 in 7171/1, s katerima je bila razpisana dobava kuriva tako za urade banske uprave kakor tudi za podrejene ji urade obce uprave, se objavlja, da morejo interesi nuditi premog v kosih poljubnega izvora, a z najmanj 4500 kalorijami.

navedenih razpisih odrejene licitacije vlože na dan

14. avgusta 1931

na istem istotam ter se rok za izvršitev dobav po navedenih razpisih podaljša do 15. septembra 1931.

S tem se obenem tudi izpopolnjuje tuuradni razglas o licitaciji z dne 22. julija 1931, I. No. 7170/1.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 29. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A 77/31—9.

2147

Oklic, s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Lorenci Franc, posestnik v Vuzenici, je umrl dne 28. marca 1931.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivljajo, da napovedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču dne 28. avgusta 1931 predp. ob desetih v sobi št. 3 ustmeno, ali pa do tega dne pismeno. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče Marenberg, odd. I.,
dne 24. julija 1931.

*

E V a 472/31—8.

2146

Dražbeni oklic.

Dne 1. septembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ljubljana, Sv. Petra predmestje, I. del, vl. št. 677.

Cenilna vrednost: Din 308.000—; pritlikline ni; najmanjši ponudek: Din 154.000. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. V.,
dne 18. julija 1931.

Vpisi v zadržni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

846. Sedeži: Ravne pri Borovcu, Borovec, Onec, Gornji kot, Turjak, Sv. Gregor.
Dan vpisa: 25. julija 1931.

Besedila: I. Pašniška in gozdna zadruga v Ravnah pri Borovcu, r. z. z. o. z.
Firm. 223/31 — Zadr. III 288/1.

II. Pašniška in gozdna zadruga v Borovcu, r. z. z. o. z.
Firm. 224/31 — Zadr. III 290/1.

III. Pašniška in gozdna zadruga v Oneku, r. z. z. o. z.
Firm. 225/31 — Zadr. III 292/1.

IV. Pašniška in gozdna zadruga v Gornem kotu, r. z. z. o. z.
Firm. 226/31 — Zadr. III 294/1.

V. Farna gozdna zadruga v Turjaku, r. z. z. o. z.
Firm. 227/31 — Zadr. III 296/1.

VI. Pašniška in gozdna zadruga pri Sv. Gregorju, r. z. z. o. z.
Firm. 228/31 — Zadr. III 298/1.

A. Vsem navedenim zadrugam je isti namen:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposesvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 19. junija 1931, to je preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.;

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

B. Pri vseh navedenih zadrugah jamči zadržnik s svojim opravičnim deležem in pa z njega petkratnim zneskom.

C. Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo.

Č. Pravico zastopati ima načelstvo po predpisih zadržnega zakona.

D. Besedilo firme pa podpisujeta skupno po dva člana načelstva.

E. Zadržna pogodba z dne:

pri I.: 23. julija 1931; pri II.: 20. julija 1931; pri III. in IV.: 23. julija 1931; pri V.: 24. julija 1931; pri V. 24. julija 1931; pri VI.: 12. julija 1931.

F. Člani načelstva so:

a) pri I.: Poje Jožef, posestnik v Ravnah št. 12, Cvar Alojzij, pos. v Ravnah št. 21,

Osvald Jurij, pos. v Borovcu št. 31, Hudolin Peter, pos. v Dragi št. 1 pri Borovcu, Róthl Rudolf, pos. v Borovcu št. 25;

b) pri II.: Poje Anton, posestnik v Inlaufu št. 10, Zurl Franc, pos. v Borovcu št. 9, Troha Josip, pos. v Inlaufu 12, Wittreich Pavel, pos. v Borovcu št. 7, in Zurl Ernst, pos. v Plešu št. 1;

c) pri III.: Knapfl Jurij, pos. v Oneku št. 12, Petschauer Ivan, pos. v Oneku št. 16, Eisenzopf Franc, pos. v Oneku št. 17, Köstner Ivan, pos. v Oneku št. 18, Nick Henrik, pos. v Oneku št. 14;

č) pri IV.: Legan Mohor, pos. v Gornem kotu št. 4, Koncilja Franc, pos. v Gornem kotu št. 1, Zerjav Peter, posest. v Gornem kotu št. 9, Trpin Franc, pos. v Gornem kotu, št. 7, Jaklič Alojzij, pos. v Dol. kotu št. 10;

d) pri V.: Zabukovec Franc, pos. v Četežu št. 6, Ahec Josip, gost. in župan na Turjaku št. 13, Gale Anton, kolar na Turjaku 42, Ščurk Rafael, pos. v Ščurkih št. 1, Zeleznikar Leopold, pos. v Četežu št. 5;

e) pri VI.: Adamič Anton, pos. v Hojčah št. 8, Zabukovec Anton, pos. v Sv. Gregorju št. 14, Levstek Franc, pos. v Hojčah št. 5, Marolt Anton, pos. v Hojčah št. 1, Levstek Ivan, pos. v Sv. Gregorju št. 15.

Okrožno kot trgovsko sodišče Novo mesto, odd. II., dne 25. julija 1931.

*

847. Sedeža: Gotenica, Kočevska reka.

Dan vpisa: 26. julija 1931.

Besedila: I. Zadruga za izdelovanje suhe robe v Gotenici, r. z. z. o. z.

Firm. 229/31 — Zadr. III 300/1.

II. Pašniška in gozdna zadruga v Kočevski reki, r. z. z. o. z.

Firm. 230/31 — Zadr. IV 2/1.

A. Obema navedenima zadrugama je isti namen:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposesvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24 zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 19. junija 1931, to je preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.;

4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

B. Pri vseh navedenih zadrugah jamči zadržnik s svojim opravičnim deležem in pa z njega petkratnim zneskom.

C. Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo.

Č. Pravico zastopati ima načelstvo po predpisih zadržnega zakona.

D. Besedilo firme pa podpisujeta skupno po dva člana načelstva.

E. Zadržna pogodba z dne:

pri I.: 24. julija 1931; pri II.: 25. julija 1931.

F. Člani načelstva so:

pri I.: Tscherne Ivan, posestnik in mizarški mojster v Gotenici št. 40, Glibe Josip, župnik v Gotenici št. 26, Weber Josip, pos. v Gotenici št. 6, Tscherne Ivan, pos. v Gotenici št. 45, Tschinkel Matija, pos. v Gotenici št. 36, Tscherne Josip, pos. v Gotenici št. 13;

pri II.: Lavrič Franc, posest. v Kočevski reki št. 11, Braune Franc, pos. v Kočevski reki št. 15, Kršič Alojzij, pos. in mizarški mojster v Kočevski reki št. 77, Vebar Lovrenc, posest. v Kočevski reki št. 89, Poje Alojzij, pos. v Kočevski reki št. 2.

Okrožno kot trgovsko sodišče Novo mesto, odd. II., dne 26. julija 1931.

Razne objave

Objava.

Podpisana Zichy Marija sem izgubila potni list št. 3091/396, izdan od sreskega načelstva v Dolnji Lendavi dne 16. aprila 1931 na ime: Zichy Marija, veleposesnica v Beltincih. Proglašam ga za neveljavnega.

Zichy Marija, s. r.

*

Izjava.

Podpisani izjavljam, da ni niti gospod Hoppe Viljem niti kdo drugi razen mene upravičen zame ali za upravo graščine Loka pri Zidanem mostu prevzemati kake obveznosti.

Ljubljana, 30. julija 1931.

Inž. Oskar Taussig
graščina Loka pri Zidanem mostu
in Dunaj (Wien).

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona se dobi za nizko ceno Din 20—, vezan izvod Din 30—. Naroča se pri upravi «Jugoslovana», Ljubljana, Gradišče št. 4.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

— Vešče! je vzkliknil začuden.

Na misel so mu prišle stare pravljice, ki mu jih je bila nekdanja pravila njegova ranjka mati. Globoko je vzdihnil. Kako daleč je bil od svoje lepe detinske dobe in od zemlje. Zalostno se bo sam postaral v tem tujem svetu in slednjič celo pozabil človeško govorico. Toda k sreči pri njem obup nikoli ni dolgo trajal. Kemik se je zbudil v njem.

— Vešče, je dejal z resnim in globokim glasom, kol bi bil pri kemijskem izpitu na univerzi, so sestavljene iz močvirnega plina ali etilena. V zvezi z organskim fosforjem se prižgejo, ko uhajajo iz močvirja.

A naenkrat je prenehal z resnim glasom in vzkliknil:

— Pri moji veri, na kaj sem vendar mislil? Jaz, ki iščem ogenj! Saj to je najlepši in najenostavnejši ogenj, ki si ga more človek predstavljati. Treba je samo, da se sklonim in da ga vzamem.

Toda Robert je tudi vedel, da so vešče zelo muhaste. Če se jim človek približa, se umaknejo in če se jim umika, mu sledijo. Ako pa stoji mirno, plešejo okoli njega in nato ugašajo. Robert je šel nazaj in odlomil dve dolgi veji ter ju oklestil, tako da je imel dve paici. V precep ene je vtakni suho pero, napolnjeno s prahom suhega mahovja in smole. Nato je šel proti mestu, kjer je bilo največ plamenčkov. Previdno se mu je približal in tipal z eno palico, da ne bi prišel na preveč mehko ozemlje ter se udril. Slednjič je stal sredi plamenčkov, ki so

plesali okoli njega. S palico je začel globoko vrtati po močvirju, da so vuhale iz tal še večje množine etilena. Plamenčki so postajali večji in gostejši. Nato je previdno preblizeval konec palice, v koje precepu je imel suho gorivo, tem plamenčkom. Toda kateremukoli plamenčku se je približal, je ta takoj ugasnil. Ponovil je svoje poskuse in slednjič je v njegovo največje veselje gorivo vzplamtelo. Z največjo previdnostjo je odšel iz močvirja in ves čas pihal v goreče listje, da ne bi ugasnilo. Smola je gorela z močnim, zelenkastim plamenom. K sreči ni bilo vetra in tako je prinesel svojo dragoceno iznajdbo do kupa suhljadi, ki si ga je bil poprej pripravil.

Visoko je vzplamtel ogenj in Robert je začel nalagati debele klade, ki jih je ležalo dosti okoli, saj so povsod trohnela stara drevesa, podrtá od viharja. Napravil je razen in spekel debelo gos, ki jo je bil vstrelil popoldan. To je bila zanj kraljevska pojedina. Nato je šel še eno uro na izprehod po grebenu gričevja. Da plamen ne ugasne, ga je pokril z veliko množino vejevja, nato pa je legel spat.

4. POGlavJE.

Napad.

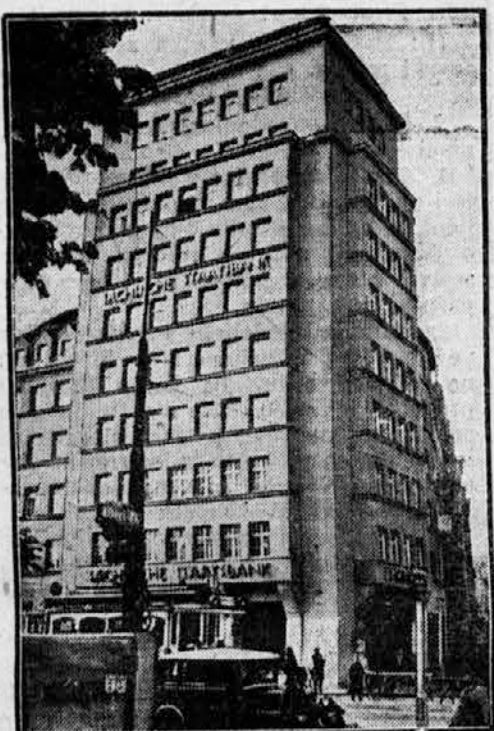
Ko se je čez nekaj ur prebudil, je bila še vedno noč. Naspal se je bil in zato je odšel na drugo stran, da si ogleda pokrajino. Stopal je po obronkih gričevja ter se zelo začudil, ko je naenkrat prišel do morske obali. Bil je globok zaliv, ki je segal pri izlivu precej velike reke daleč v notranjost zemlje. Obala je bila peščena, nizka. Na rudečkastem pesku je Robert našel mnogo velikih školjk, med njimi čudne oblike in modre barve. Našel je tudi od solnca pobeljen okostnjak velikanskega morskoga pajka, kojega klesče so bile meter dolge. Moral je

biti nevarna žival. Robert si je le s težavo odlomil ene teh klesč, ne samo iz radovednosti, temveč tudi, da mu služijo kot obrambno orožje. Nato je nadaljeval svojo pot v svitu obeh mesecev, od katerih je bil eden rdečkast, drugi pa snežno bel.

Zabaval se je s tem, da je pobiral čudne školjke, jih ogledoval ter spet metal na tla. Naenkrat je zapazil v pesku celo vrsto luknjic, ki so bile razvrščene v obliki koncentričnih krogov, kot pri kakšnem cedilu. Začuden je stal in gledal to geometrijsko obliko. Ni si mogel razložiti, kdo je napravil te luknjice v pesek. Ko je tako razmišljal, se je naenkrat z vsake luknjice pokazal čuden rdečkast črv za komaj en centimeter. Robert se je sklonil in prvega prijel, toda izmuznil se mu je in vsi ti čudni črvi so kot na povelje ob enem izginili.

— To je pa res čudna prikazen, si je dejal. Moram da najdem ključ te skrivnosti.

Začel je kopati po pesku s svojimi klesčami, a zaman, ničesar ni izkopal, jama se je začela polniti z morskovo vodo. Pustil je svoje delo in odkorakal naprej. Toda ni napravil pet korakov, ko je začel za seboj čuden šum. Bliskoma se je obrnil in videl je nenavaden prizor: kjer je bil kopal, se je dvignil pesek in iz njega je vstala strahovita pošast. Bil je velikanski polip ali mrkač, mehkužec, dolg tri metre, s strašno glavo, ki je bila podobna človeški. Zver je imela steklene, sive, velike oči, ki so zrle mrko in brezizrazno. Imela je na stotine lovk, ki so se zvijale po tleh. Te lovke so imele na koncu rdečkaste sesalke in te je Robert imel za črve, ko so se pokazale iz peska. Bil je to zanj izreden pogled in bil je tako osupel, da je čisto pozabil na strašno nevarnost, v kateri se je nahajal.

Združitev dveh velebank v Nemčiji

Banka »Allgemeine Deutsche Creditanstalt« v Lipskem se je združila s saksosko državno banko v Draždanih. Na sliki vidimo poslopje saksoske državne banke v Draždanih.

Zanimiv članek

Ob obletnici svetovne vojne utegne tudi pri nas koga zanimati članek, ki ga je napisal 30. julija l. 1914. dr. Artur Bernstein, takrat urednik berlinskega lista »Die Morgenpost«, ki pa takrat ni smel biti objavljen — objavil pa je ta članek 30. julija l. 1931. »Prager Tagblatt«. V članku beremo med drugim:

»Prvič: trozveze (Nemčija, Avstrija in Italija) ni več. Italija se ne bo bojevala, vsaj ne na naši strani; če bo vstopila v vojno, se bo borila na strani antante.

»Drugič: Anglija ne bo ostala nevtralna, ampak bo pomagala Franciji; če ne takoj, pa takrat, ko bo Francija resno ogrožena. Anglija tudi ne bo trpela, da bi nemške čete korakale skozi Belgijo, kar je že od l. 1907, naprej v naših načrtih, ki niso nobena tajnost več. Če bo pa Anglija nastopila proti nam (proti Nemcem), bo potegnila za seboj ves anglosaksonski svet, zlasti Ameriko; bržkone pa ves svet.

Tretjič: Japonska Rusije ne bo napadla, ampak bo napadla skoraj gotovo nas, ker še ni pozabila mirovnih pogajanj v Shimono-seki-u.

Četrtyč: Skandinavske države, naši »germanski bratje«, nam bodo prodajale vse, kar bodo le mogle, sicer pa nam ne bodo naklonjene.

Petič: Avstrija je v vojaškem oziru komaj kos Srbiji in Romuniji. Gospodarsko se utegne prestradati 3 do 5 let, nam pa ne more dati nič.

Šestič: Revolucija bo izbruhnila v Rusiji šele potem, ko bo Rusija premagana; dokler pa se bo borila z uspehom, na revolucijo ni niti za misliti.

Naši poslaniki poznajo položaj čisto natančno in tudi (kancler) Bethmann-Hollweg ga pozna. Zato si je težko mogoče misliti, da bi hoteli odgovorni činitelji, da poženejo neodgovorni elementi državo v 3—5-letno vojno; kajti mi prav nič ne vemo, če bomo zmagali v najstrašnejši vojski, kar jih je svet kdaj doživel. Pa tudi če zmagamo, ne bomo nič pridobili, kajti Avstrija ne bo dovolila, da se Nemčija poveča. Denarja za plačevanje vojne odškodnine po vojni ne bo nikjer. Edini zmagovalec bo Anglija, Nemčija pa se bo vojskovala za

prazen nič. Posledica vojne bo samo 1 milijon mrličev, dva milijona invalidov in 50 milijard dolga — drugega nič.

Čudnega ni nič, da je nemški generalni štab objavo tega članka — prepovedal!

Kaj hočejo v Ameriki vse prepovedati

Zedinjene države obstoje iz 48 malih držav, ki imajo vse vsaka svojo zakonodajo. In ker so gospodje zakonodavci v Ameriki jako vneti »za blagor očetnjave«, ni čudno, če se oglašajo gospodje zakonodavci s predlogi, ki vzbujajo splošno veselost.

Nekaj takih predlogov je zabeležil veliki newyorški list »World«. Tam beremo:

Oskar Haywond, zakonodavec v državi Severna Karolina, hoče proglasiti božanje (petting) za zločin. Treba pa je vedeti, da je božanje v Ameriki silno priljubljeno. Posebno se radi božajo mladi ljudje, fantje in dekleta, zlasti če se vozijo v zaprtih avtomobilih z zastrtimi

okni. Če bo obveljal Haywondov predlog, se pa še doma ne bodo smeli več božati.

Zakonodavni zbor v Pensilvaniji bo obravnaval predlog, da morajo vsi poslanci v parlamentu nositi cilindre in da morajo biti oblečeni v frak in v pisane hlače. Proti temu predlogu pa bo gotovo zelo odločno nastopila gospa zakonodavka Helen Grimes, ker se ji frak in hlače gotovo ne bi posebno podale.

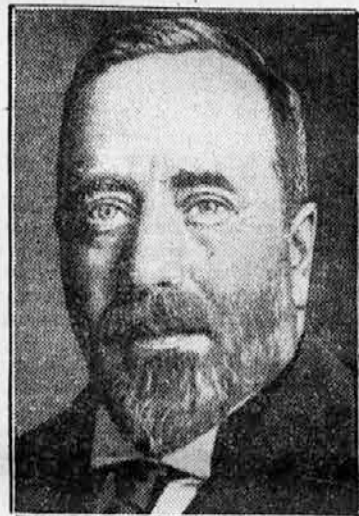
Zakonodavec Charles Boaver, senator v Oklahami, bi pa rad uredil velikost piškotov. On predlaga, naj bodo piškoti dolgi vsaj po 1 decimeter, debeli pa po 1 centimeter.

V državi Oregon hočejo tobačnim tovarnam prepovedati reklamo, ki kaže mladega moža s cigareto v ustih — ta slika zavaja mladino h kajenju.

V državi Kansas zahteva 61 državljanov, naj vlada prepove izdelovanje in prodajo mesnih paštet. Svojo prošnjo utemeljujejo s tem, da otroke pri uživanju mesnih paštet »mora tlačiti«.

Newyorški poslanec Hackenburg pa predlaga, naj bi ločeni možje plačevali svojim ločenim

ženam preživnino le eno leto. Ta predlog so ločenci pozdravili z velikanskim navdušenjem — pravi »World«.

Bernard Dernburg

Bivši nemški državni tajnik za kolonije in kasnejši nemški finančni minister Bernard Dernburg je imenovan za ravnatelja nove nemške »garancijske banke« v Berlinu.

Znati je treba

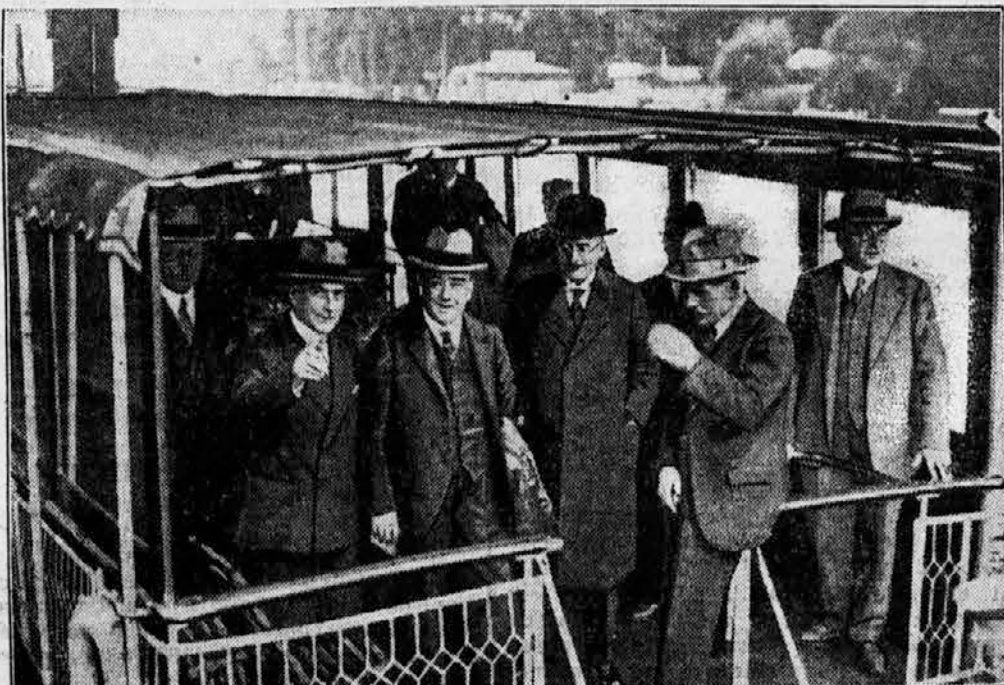
Dandanes je jako težko izvesti ljudem iz žepa kakšen denar in zato morajo tudi lopovi misliti na vedno nove zvijače, da pridejo na lahek način do »poštenega zaslužka«.

V Kölnu je n. pr. te dni prišla v neko trgovino z jestvinami neka starejša ženska vsa razburjena. Lastniku je pokazala jetrno klobaso, ki jo je bila kupila v tej trgovini; v jetrnici pa je bila mrtva miš. Pogled na jetrnico z mišjo ni bil prav posebno vabliliv in če bi se zadeva raznesla v javnost, bi lastnik svojo trgovino lahko kmalu zaprl. Lastnik je torej dal ženski razumeti, da bi se rad z njo pogovoril in pobotal. Tu je rekla ženska, da ima sina, ki je tudi izučen trgovski pomočnik, in če bi lastnik vzel tega dečka v službo, bi bila stvar v redu. Ta zahteva pa se je zdelo gospodarju le pretirana; vzel je torej klobaso in vrnil ženski denar, klobaso pa je poslal v preiskavo zavodu za preiskovanje živil. Tu so pa ugotovili, da je ženska sama naknadno zrinila mrtvo miš v klobaso. Na podlagi te izjave je lastnik trgovine žensko ovdadil; sodišče pa je navihani sleparki prisodilo 4 mesece zapore.

Nova modna bedarija

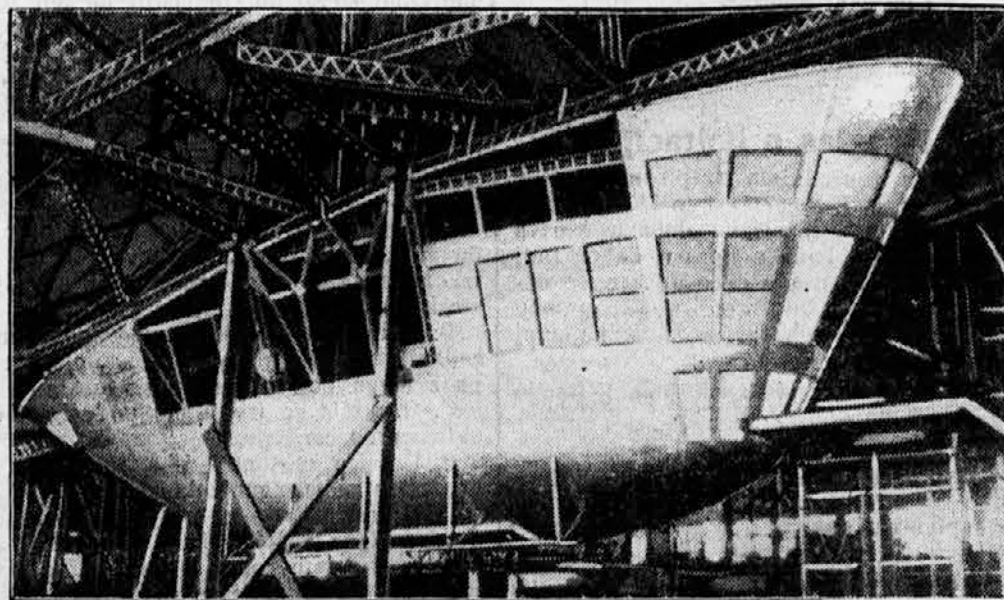
V angleških modnih salonih vlada sedaj »visoka konjunktura« in lastniki in lastnice takih salonov kar plavajo v denarju. Odkar so namreč ženske začele nositi same podplatnike (sandale) in odkar ne nosijo več nogavic, mora vsaka ženska silno skrbno negovati svoje noge, posebno se nohte na nogah. Če ima ženska ozko nogo, ji prirežejo nohte bolj na špičasto, k širokim stopalom pa se bolj podajo zaokroženi nohti. Če je noga zagorela od solnčenja, morajo biti nohti ognjenordeči lakirani, če pa je koža bolj nežne barve, potem polakirajo nohte s koralno-rdečo barvo. Barva nohtov na rokah pa se mora ujemati z barvo nohtov na nogah. Za mnogo žensk pa je lakiranje nohtov še premalo lepo in zato si dajo na nohte še naslikati kakšen okrasek ali pa majhno sličico.

V salonih za lepoticenje je nova moda povzročila kar cel prevrat in osebe se jako pridno učijo slikati in risati. Kdor zna dobro slikati in risati, zasluži lahko lep denar. Za navadno operacijo na nohtih računajo po 100 dinarjev, za slikanje nohtov pa računajo najmanj po 500 dinarjev ali pa še več.

Nemški in angleški državnik; na čolnu na motor

V torek popoldne so napravili nemški in angleški državniki, ki so se sestali v Berlinu, izlet s čolnom na motor po reki Havel. Na sliki vidimo (od leve na desno): nemškega ministra za vnanje zadeve dr. Curtius-a, angleškega ministra za vnanje zadeve Henderson-a, nemškega državnega kanclerja dr. Brüninga, angleškega ministrskega predsednika MacDonalda in pruskega ministrskega predsednika Brauna-a.

Amerikanci grade ogromen zrakoplov sistema »Zeppelin«

Zrakoplov, ki ga grade Amerikanci v Akronu (Ohio), bo največji mornariški zrakoplov na svetu. Imenoval se bo »Z.R.S. 4c«. Od prejšnjih zrakoplovov sistema »Zeppelin« se pa v mnogih posebnostih znatno razlikuje.